

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges inden forårssamlingen 2012 at tage initiativ til en ændring af Inatsisartut lov om orlov og dagpenge ved graviditet, barsel og adoption, således at private arbejdsgivere, som betaler løn under barsels- og forældreorlov, er berettiget til refusion heraf, dog højest med et beløb svarende til de barselsdagpenge, som lønmodtageren ellers ville have ret til at modtage fra kommunen.

(Medlem af Inatsisartut Knud Kristiansen og Siverth K. Heilmann, Atassut.)

Svarnotat

(Medlem af Naalakkersuisut for Familie, Kultur, Kirke og Ligestilling)

1. behandling

Naalakkersuisut takker Knud Kristiansen og Siverth K. Heilmann for forslaget om en ændring af Inatsisartutlov om orlov og dagpenge ved graviditet, barsel og adoption, således at private arbejdsgivere, som betaler løn under barsels- og forældreorlov, skal være berettiget til delvis refusion heraf fra kommunen.

Som det fremgår af koalitionsaftalen, ønsker Naalakkersuisut at skabe langsigtede tiltag, der skaber tryghed for den enkelte familie. Tiltagene omfatter blandt andet børnefamilier og vordende forældre, hvor de vordende forældre er særligt udsatte i forbindelse med barsel, idet hverdagen og økonomien kan være påvirket af familieførøgelsen.

I lovgivningen sættes der rammer for orlov og dagpenge i forbindelse med fødsel og barsel. Begge forældre har ret til orlov, - for moderens vedkommende både før og efter fødsel og for faderens vedkommende efter fødsel. Retten til dagpenge under orlov gælder dog alene de personer, som er tilknyttet arbejdsmarkedet eller uddannelsessystemet. Retten til dagpenge gælder alene den orlovsperiode, hvor man ikke modtager løn under barsel. Formålet med dagpengeretten er at sikre, at personer der er tilknyttet arbejdsmarkedet eller er under uddannelse, bliver kompenseret for tab af lønindtægt eller uddannelsesstøtte. For personer som modtager offentlig hjælp, førtidspension eller alderspension, gælder retten til orlov, men ikke retten til dagpenge, da de allerede modtager en offentlig forsørgelsesydelse i form af offentlig hjælp, førtidspension eller alderspension.

På finansloven, hovedkonto 30.10.36 er afsat en bevilling til barselsdagpenge, som udgør 90 % af den samlede udgift til barselsdagpenge, idet 10 % finansieres af kommunerne. Den samlede bevilling til barselsdagpenge er således afsat til at sikre udbetaling af dagpenge til de personer, som er tilknyttet arbejdsmarkedet eller uddannelsessystemet, og som ikke modtager løn eller uddannelsesstøtte i orlovsperioden, helt eller delvist. De personer, som modtager barselsdagpenge, skal være omfattet af § 3 i Inatsisartutloven om orlov og dagpenge ved fødsel, barsel og adoption, og kan f.eks. være ansat i offentlig eller privat virksomhed.

Der er i bevillingen på hovedkonto 30.10.36 ikke afsat midler til at kunne kompensere for lønudgifter for virksomheder, der yder løn under barsel.

Det er forståeligt, at nogle virksomheder kan opleve udgifterne til barselorlov som forholdsvis store, og derfor kan have et ønske om, at det offentlige kompenserer. En imødekommen

af dette beslutningsforslag vil imidlertid have som konsekvens, at der vil blive ydet et særligt indirekte erhvervstilskud. Et refusionsbeløb vil blive finansieret ved midler, der er afsat til et andet formål, nemlig som ”sikkerhedsnet” for de personer, der ellers ikke har nogen indkomst under barselsperioden.

På EM 2010 blev der fremsat forslag om, at Naalakkersuisut skulle pålægges at oprette en barselsfond. Det oprindelige forslag blev forkastet, men ændringsforslaget blev vedtaget. Det vedtagne forslag pålagde Naalakkersuisut at indgå forhandlinger med arbejdsmarkedets parter med henblik på at undersøge muligheden for at oprette en barselsfond for alle lønmodtagere, tilpasset forholdene i landet.

Naalakkersuisut ønskede at forholde sig til anbefalingerne omkring emnet fra Skatte og Velfærdskommissionen. Kommissionen har dog ikke fremsat mere præcise anbefalinger vedrørende barselsfonden og tilhørende lovgivning for den private sektor, men har anbefalet, at der arbejdes videre med planerne. På baggrund af dette, vil Naalakkersuisut i regi af arbejde med Skatte og velfærdskommissionens anbefalinger indlede drøftelser med arbejdsmarkedets parter om muligheden for at oprette en barselsfond.

I Grønlands Arbejdsgiverforening har der været en intern debat om etablering af en barselsfond. Indstillingen er, at der skal etableres en lovpligtig barselsfond for den private sektor, som alle private arbejdsgivere skal bidrage til med et fast beløb pr. ansat. Ordningen forudsætter, at Selvstyret betaler et bidrag svarende til de nuværende udgifter til barselsdagpenge til den private sektor.

I dag er et stigende antal vordende forældre ansat under en overenskomst, hvor arbejdsgiveren udbetaler løn under barsel. Overenskomsten er et resultat af forhandling mellem arbejdsmarkedets parter, som hviler på aftaleretligt grundlag. Det er op til arbejdsmarkedets parter at forhandle sig frem til indholdet i overenskomsten. Naalakkersuisut har i sinde at respektere de aftaler, der er indgået mellem arbejdsmarkedets parter.

I de tilfælde, hvor en forælder ikke er omfattet af en overenskomst, der giver ret til udbetaling af løn under barsel, vil forældre med tilknytning til arbejdsmarkedet eller under uddannelse altid være sikret dagpenge.

Naalakkersuisut er af den opfattelse, at de der er tilknyttet arbejdsmarkedet eller en uddannelse, er økonomisk sikret i forbindelse med barsel og øvrige grupper er sikret økonomisk, idet de allerede modtager en offentlig social ydelse.

Naalakkersuisut har i disse år særligt fokus på familieområdet, og er enig med forslagsstillerne i, at det er vigtigt, at familier tilbydes de bedst mulige rammer for at sikre, at børn får en god start på livet.

Der skal naturligvis være fokus på de økonomiske vilkår for nybagte familier, men det er også vigtigt løbende at sikre, at disse familier får den hjælp, de derudover har brug for. Der arbejdes løbende på oprettelse af familiecentre i alle større byer, hvor familier kan modtage vejledning og støtte af faguddannet personale, samt at udsatte familier kan gives kompetencer til at håndtere deres problemer. Der har indtil videre kun været positive tilbagemeldinger på familiecentrenes arbejde.

Med disse bemærkninger indstiller Naalakkersuisut, at beslutningsforslaget forkastes.